

Відбір команди України
на XV Міжнародну олімпіаду з лінгвістики

15 і 16 квітня 2017 р.

Розв'язки задач першого туру

1. Грузинська абетка

Михайло Алексєєв

Можливий порядок літер у грузинській абетці¹:

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ

За першою літерою слова впорядковано в четвертому стовпці, за другою — у другому, за третьою — у першому, за четвертою — у третьому, за п'ятою — у п'ятому.

---

¹ Наведений порядок збігається зі справжнім, але не є єдиним можливим, що задовольняє умову задачі.

2. Корейська мова

Олена Рудницька

Словник:

Власні назви	
Changsep	Чангсеп
Cinswuk	Чинсук
Mia	Mia
Milani	Мірані
Minswu	Мінсу
Song	Сонґ
Swuni	Суні
Swungwuk	Сунгук
Unswun	Инсун

Загальні назви	
kamca	картопля
kwaca	печиво
manul	часник
pha або phal	цибуля
philok	пиріг
ppang	хліб
sakwa	яблуко
swuphu	суп
tangkun	морква

Дієслова	
ceyan	пропонувати
cwucan g	наполягати
hwakin	підтверджувати
kwup	пекти
mek	їсти
nol	грати
ssel	різати
SSIP	жувати
ssis	мити
sulphe	засмучуватися
yokwu	вимагати
wus	сміятися

Структура речення:

Підмети головного речення — (підмети підрядного речення — ([додатки] — присудки підрядного речення)) — присудки головного речення.

Квадратні дужки означають необов'язкову наявність компонента, а круглі дужки — можливість повторення компонента.

Закінчення іменників:

	Після голосної	Після приголосної
Перед сполучником	-wa	-kwa
Останній підмет головного речення	-nun	-un
Останній підмет підрядного речення	-ka	-i
Останній із серії додатків	-lul	-ul

Закінчення дієслів:

	Головне речення	Підрядне речення
Перед сполучником	-hako	-ko
Інакше	-hanta	-umul (що) -kilul (щоб)

Завдання 1:

- 8) Мірані та Чангсеп засмучуються, що Сунгук жує печиво та яблуко.
- 9) Чинсук вимагає і наполягає, щоб Мінсу та Сонг сміялися.
- 10) Инсун підтверджує, що Сонг пече пиріг, а Міа їсть суп і часник.

Завдання 2:

- 11) Milaninun Unswuni tangkunkwa kamcalul sselumul sulphehanta.
- 12) Miawa Minswunun Cinswukkwa Swungwuki nolko Songi phalul ssumul hwakinhanta.
- 13) Songkwa Cinswukun Changsepi wusko philokkwa swuphulul mekkilul cwucanghako yokwuhanta.

Завдання 3. Переклад залежить від основи слова «цибуля»:

- 14a) Milaninun Swunika phawa ppangul ssipkilul ceyanhanta.
- 14б) Milaninun Swunika phalkwa ppangul ssipkilul ceyanhanta.

3. Лакота

Іван Держанський

У словах чергуються трійки звуків *s — š — x* та *z — ž — ɣ*, змінюючи ступінь прояву ознаки, яку називає слово, відповідно від найнижчого до найвищого².

Відповіді до завдань 1, 2 і 3 подамо в єдиній таблиці — разом із відомим з умови задачі матеріалом. Переклади, які потрібно відновити, виділено фоном.

s, z — найнижчий ступінь	š, ž — проміжний ступінь	x, ɣ — найвищий ступінь
g^eleza це розліняно:		g^eleya це смугасте: ■■■
k'eza поверхню подряпано		k'eya поверхню обідрано
kīza чути однотонний високий звук	kīža чути переливчастий високий звук (наприклад, трель)	
	mⁱnīža це погнулося, але можна випрямити	mⁱniya це пом'ялося, пожмакалося остаточно
nuza це м'яке та дуже рухоме (наприклад, розпухла залоза)	nuža це пружне і рухоме (наприклад, хрящ)	nuɣa це тверде й нерухоме (наприклад, наріст на дереві)
	p^hešniža це іскриться	p^hexniya це розпечене
sli витікає водяниста рідина	šli витікає густа рідина	
suza це трохи вдарено	šuža це сильно вдарено	xuɣa це зламано
	žata це (наприклад, дорога) роздвоюється	ɣata це ділиться на кілька відгалужень
zi це жовте	ži це жовто-коричневе	ɣi це коричневе

² Зауважимо, що відповідні трійки є щільними звуками однакової дзвінкості, а місце їх творення рухається від передньоязикових свистячих (*s, z*) назад до передньоязикових шиплячих (*š, ž*) і до задньоязикових (*x, ɣ*).

Порядок слів: займенник — дієслово.

Займенники:

	Однина	Двоїна (-ni)	Множина (-thum)
Перша особа	i	ini	ithum
Друга особа	na	nani	nathum
Третя особа	a	āni	āthum

Морфемні дієслова:

Дія	
masik-	щипати
thāi-	бачити (побачити)
rā-	приходити (прийти)

Інші морфемні (у відповідному порядку)	
-ser-	усе/усіх (для перехідних) усі (для неперехідних)
-ngarok-	одне одного
-ngāi-	хотіти
-hāira-	доконаність
-ei-	минулий час для недоконаної дії
-ra-	майбутній час
-lā	питання

Завдання 1:

a masikserra	a	4	Він/вона буде щипати (їх) усіх.
āni masakngarokei	b	6	Вони (дв.) щипали одне одного.
āthum masakngarokngāilā	c	1	Чи хочуть вони (мн.) щипати одне одного?
ini thāingarokei	d	9	Ми (дв.) бачили одне одного.
na thāilā	e	2	Чи бачиш ти це?
ithum thāingāihāirara	f	8	Ми (мн.) захочемо побачити (це).
rāserhāira	g	5	(Вони) всі прийшли.
āni rāra	h	7	Вони (дв.) будуть приходити.
nathum rāserhāiralā	i	3	Чи прийшли ви (мн.) всі?

Завдання 2:

- j) Ви (мн.) будете хотіти щипати (їх) усіх.
- k) Вони (мн.) бачили це.
- l) Чи побачив я (їх) усіх?

Завдання 3:

- 10) nani rāngāilā
- 11) na thāiserhāira
- 12) ithum thāingarokngāira

Усі слова в задачі діляться на дві групи, причому слова другої групи є «посиленими» словами першої групи:

- У прикметників і прислівників з'являється обставина «дуже».
- Для іменників, пов'язаних із часом, з'являється подовження або повтор часового відрізка.
- У інших іменників з'являється означення «усілякі».
- У дієслова з'являється обставина «неодноразово».

Крім того, слова другої групи утворюються з відповідних слів першої групи шляхом приєднання «префікса», що складається з таких частин:

- 1) Приголосної, що збігається з початковим приголосним основи.
- 2) Голосної ə.
- 3) Якщо останній звук слова приголосний, то: ? у разі, якщо він глухий, а інакше (якщо останній звук дзвінкий носовий приголосний), то це — носовий звук того самого місця творення, що й перший звук основи.

Завдання 1:

- 1) *дуже багато*
- 2) *дуже рідко*
- 3) *вечір*
- 4) *bəmbaʋaŋ*
- 5) *čəvite*
- 6) *dədulu*
- 7) *kəʔkəčeʔ*
- 8) *məmutə*
- 9) *siket*

Завдання 2: *dəndaon.*